

## فهرست مطالب

صفحه	عنوان
ده	پیشگفتار ناشر
	بخش اول: ایران در عهد طاهریان (205-295 هـ) (حسین زمانی)
2	مقدمه
5	فصل اول: موقعیت سیاسی و اجتماعی خراسان
8	فصل دوم: جنگ خلافت و روی کار آمدن طاهریان
11	طاهریان در خراسان
11	طاهر بن حسین
16	طلحة بن طاهر
17	عبدالله بن طاهر
20	طاهر بن عبدالله
20	محمد بن طاهر
21	امور اداری در قلمرو طاهریان
25	وزارت برادران سهل
27	موقعیت طاهریان در بغداد
29	طاهریان، دانش و هنر
30	طاهریان و مذاهب اسلامی
32	طاهریان و ایران‌گرایی
33	اهمیت حکومت طاهریان
34	منابع و مآخذ

صفحه	عنوان
	بخش دوم: تاریخ ایران در دوره صفاریان (دکتر پروین ترکمنی آذر)
38	مقدمه
41	فصل اول: وضع جغرافیایی سیستان
41	جغرافیای طبیعی
43	جغرافیای شهری سیستان
46	فصل دوم: سابقه تاریخی سیستان قبل از صفاریان
46	سیستان پیش از اسلام
47	سیستان در دوره اسلامی
51	وضع اجتماعی سیستان
51	خوارج
52	مطوعه یا غازیان
53	عیاران
58	فصل سوم: ظهور و شکل‌گیری قدرت نظامی و سیاسی یعقوب
58	اصل و نسب و جوانی یعقوب
60	یعقوب و تشکیل حکومت محلی در سیستان
63	فصل چهارم: توسعه قدرت نظامی و سیاسی یعقوب
63	یعقوب و خوارج
66	فتح کابل
68	فتح هرات
69	یعقوب و کرمان
72	یعقوب و طاهریان (پایان حاکمیت طاهریان)
76	لشکرکشی به طبرستان
78	یعقوب و فارس
80	فصل پنجم: روابط یعقوب با خلفای عباسی
80	سیاست عباسیان در سیستان
81	یعقوب و خلافت عباسیان

صفحه	عنوان
85	نبرد دیرالعاقول
89	یعقوب و حکومت اهواز
90	یعقوب در آخرین روزهای حیات
92	فصل ششم: ایران در دوران حاکمیت یعقوب
92	تفکر سیاسی یعقوب
94	خصایص اخلاقی و تدابیر ملکداری یعقوب
97	اعتقادات یعقوب
98	تدابیر نظامی یعقوب
99	قلمرو یعقوب
99	تشکیلات نظامی یعقوب
101	تشکیلات اداری و مالی یعقوب
103	فصل هفتم: حکومت صفاریان بعد از یعقوب لیث
103	عمرو لیث صفاری
104	اوضاع خراسان
106	حاکمیت عمرو بر خراسان
109	عمرو و خلیفه
114	ورود سامانیان به خراسان و عقب‌نشینی صفاریان
118	سرانجام عمرو
119	سیاست و تدابیر ملکداری عمرو
122	حکومت صفاریان پس از عمرو لیث
122	1. طاهر بن محمد بن عمرو
131	2. لیث بن علی
132	3. محمد بن علی بن لیث
133	حکومت محلی خاندان صفاری در سیستان
133	1. ابو حفص عمرو بن یعقوب بن محمد بن عمرو صفاری
135	2. خاندان خلف بن لیث

صفحه	عنوان
149	فصل هشتم: نقش صفاریان در فرهنگ و آبادانی ایران
149	خدمات فرهنگی صفاریان
154	آثار معماری و شهرسازی صفاریان
157	نتیجه گیری
160	منابع و مآخذ
بخش سوم: تاریخ ایران در دوره علویان (دکتر صالح پرگاری)	
167	فصل اول: کلیات
167	اوضاع جغرافیایی طبرستان
171	اوضاع سیاسی طبرستان تا نیمه قرن سوم هجری
172	قارنیان
177	پادوسپانیان
178	آل دابویه
179	باوندیان
180	جستانیان
181	والیان خلفای عباسی
184	فصل دوم: نهضت علویان در طبرستان
184	پیدایش نهضت
184	مهاجرت علویان به طبرستان و قیام یحیی بن عبدالله (صاحب دیلم)
188	شکل گیری نهضت
190	رهبری داعی کبیر
193	راهبرد تهاجمی نهضت
194	گسترش نهضت به خارج از طبرستان
195	مشکلات ناشی از توسعه پیشرس
197	تدبیر خلیفه
199	یورش یعقوب

صفحه	عنوان
200	تداوم نهضت
200	تلاش برای بقای نهضت
201	داعی محمد و دشواریهای نخستین
202	داعی محمد و امرای خراسان
204	پیدایش نهضت و تحولات مذهبی
206	نهضت دوم
206	سامانیان در طبرستان
208	نهضت دوم و ناصر کبیر
209	اقدامات فرهنگی و مذهبی ناصر کبیر
210	داعی صغیر
211	تداوم راهبرد تهاجمی
213	فروپاشی و زوال
214	سقوط حکومت علویان بر طبرستان
216	منابع و مأخذ

## پیشگفتار ناشر

کتاب حاضر که به بررسی تحولات تاریخ ایران در دوره حکومت‌های متقارن در جغرافیای سرزمین‌های شرقی خلافت عباسی می‌پردازد، نتیجه تفکیک و تجمیع بخشهایی از دو کتابی است که پیش از این در سازمان سمت به چاپ رسیده است؛ تفکیک «بخش طاهریان» از کتاب تاریخ ایران از ورود مسلمانان تا پایان طاهریان و تجمیع آن با کتاب تاریخ تحولات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ایران در دوره صفاریان و علویان.

گفتنی است طبق سرفصل مصوب رشته تاریخ، عنوان اصلی درسی که این دو کتاب برای تأمین آنها تدوین شده، عبارت است از تحولات مختلف ایران از ورود مسلمانان تا پایان علویان؛ اما بنا بر اهمیت تحولات تاریخی ایران و جهان اسلام در دوره ورود مسلمانان از یک سو و لزوم حفظ پیوستگی مباحث مربوط به حوزه دولتهای متقارن مسلمان از سوی دیگر، گروه بر آن شد که این دو حوزه (دوره ورود مسلمانان و امارتهای مسلمان متقدم، شامل طاهریان، صفاریان و علویان) را از یکدیگر تفکیک و هر یک را جداگانه چاپ کند. امیدواریم این تفکیک و ترکیب فرصتی باشد برای مطالعه بیشتر و عمیق‌تر دانشجویان.

گروه تاریخ  
بهار 1393